

**Kino
bez
barier**

Jak przygotować seans dostępny

Praktyczne wskazówki, które pomogą zaplanować pokazy z audiodeskrypcją i tłumaczeniem na język migowy

Witamy na pokazie
Kina bez barier

O Kinie bez barier

Kino bez barier to stałe, repertuarowe pokazy filmowe (w każdy wtorek o g. 11 i w czwartek o g. 18) oraz towarzyszące im działania edukacyjne (Filmowe Spotkania bez barier – raz w miesiącu, Po Zamku bez barier, czyli oprowadzanie z przewodnikiem – raz na kwartał), dostępne dla osób z różnymi potrzebami. Pokazujemy filmy z bieżącego repertuaru oraz prezentujemy je z audiodeskrypcją i napisami dla osób niesłyszących, a dodatkowo, w czwartki, tłumaczymy na Polski Język Migowy.

Seanse od początku cieszą się ogromną popularnością, z uwagi na jakościową promocję, jak również otwartość na potrzeby odbiorców i odbiorczyń. Współdziałamy z organizacjami pracującymi z osobami z niepełnosprawnościami i dla nich, konsultujemy nasze pomysły z odbiorcami i odbiorczyniami, jak również badamy ich potrzeby.

W ramach Kina bez barier, będącego wynikiem projektu „Kino Otwarte. Dostępna kultura filmowa” (realizowanego w ramach programu Kultura bez barier ze środków PFRON), napisaliśmy krótki poradnik o tym, jak przygotować seans dostępny.

Zebraliśmy w nim kilka praktycznych wskazówek, które pomogą Wam zrealizować pokazy z audiodeskrypcją, napisami oraz tłumaczeniem na Polski Język Migowy.

O naszych działaniach prowadzonych w Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu przeczytasz tu:

 kinopalacowe.pl/podstrony/8487-kino-bez-barier/

AD)))

Audiodeskrypcja

Czym jest audiodeskrypcja (AD)?

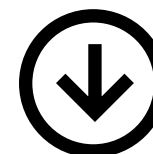
Audiodeskrypcja to wyrażony za pomocą słów twórczy opis świata przedstawionego pozwalający osobom niewidomym i słabowidzącym uczestniczyć w kulturze filmowej*. Wiele filmów, przede wszystkim polskie, finansowane ze środków PISF, posiadają już audiodeskrypcję i napisy – wystarczy zapytać o to dystrybutora.

Jako Kino bez barier, planujemy stworzyć ogólnodostępną bazę filmów zagranicznych z audiodeskrypcją i napisami. Zatem, jeśli zlecisz przygotowanie audiodeskrypcji do wybranego filmu – daj nam o tym znać. Niech ta informacja trafi do szerszego grona.

Powyższa definicja ma charakter autorski i jest poszerzona względem tej zaproponowanej w „Ustawie o radiofonii i telewizji”. Odnosząc się do szeregu przeprowadzonych przez nas konsultacji, osoby uczestniczące w naszych pokazach zdecydowanie preferują audiodeskrypcję twórczą i autorską, czyli taką która odwzorowuje świat przedstawiony w sposób gęsty i możliwy do wyobrażenia, a nie w sposób skrótowy opisuje to, co dzieje się na ekranie.

**Co zrobić
jeśli film nie ma
audiodeskrypcji**

- **Wycena AD:**
najlepiej zwrócić się w tej sprawie do organizacji zajmującej się przygotowaniem profesjonalnych AD do filmów fabularnych, dokumentalnych oraz innych utworów audiowizualnych.
- **Wycena filmów w języku narodowym i obcym:**
inaczej będą wyceniane filmy w języku polskim, a inaczej zagraniczne. W pierwszym przypadku wycenie podlega opracowanie audiodeskrypcji oraz dogranie jej do ścieżki dźwiękowej. W drugiej sytuacji należy uwzględnić również lektora czytającego dialogi. Jeśli lista dialogowa nie jest w języku polskim, należy wycenić również jej przetłumaczenie i zlecenie nagrania lektora czytającego dialogi.
- **Wycena produkcji suplementu:**
niezależnie od rodzaju filmu, należy również wycenić produkcję suplementu – najpopularniejsze są suplementy do kopii DCP lub w przypadku starszych produkcji Blu-ray.

→ **Różna jakość AD**

Należy poszukiwać organizacji wiarygodnych, które konsultują przygotowane AD z osobami z niepełnosprawnościami wzroku. Tylko wtedy mamy pewność, że potrafią one przygotować tekst odpowiadający potrzebom grupy docelowej.

→ **Walor integracyjny pokazu**

Głównym celem projektu jest spotkanie w jednym miejscu osób z różnymi potrzebami, dlatego ważne, by AD podczas pokazów transmitowana była przez słuchawki.

→ **Dostępność sprzętu**

Należy sprawdzić, czy instytucja/firma dysponuje odpowiednim sprzętem, jeśli nie, poznać koszt jego zakupu lub wypożyczenia.

W CK ZAMEK w Poznaniu przez kilka lat wypożyczaliśmy taki sprzęt, ponieważ jego zakupienie nie było w zasięgu naszych możliwości. Rekomendujemy to rozwiązanie na początek. Warto jednak zwracać uwagę na cenniki, jakie oferują firmy realizujące takie usługi.

Tabela ułatwiająca nawigację

film polski

opracowanie audiodeskrypcji
w formie dokumentu tekstowego

nagranie ścieżki
z audiodeskrypcją w studiu
(na przykład w formacie wave)

wyprodukowanie suplementu
do nośnika DCP/Blu-ray

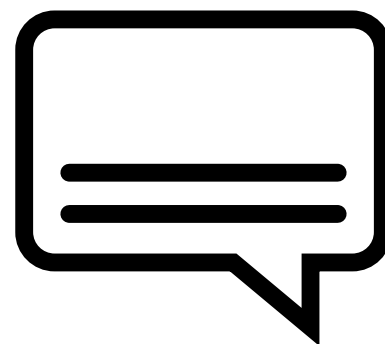
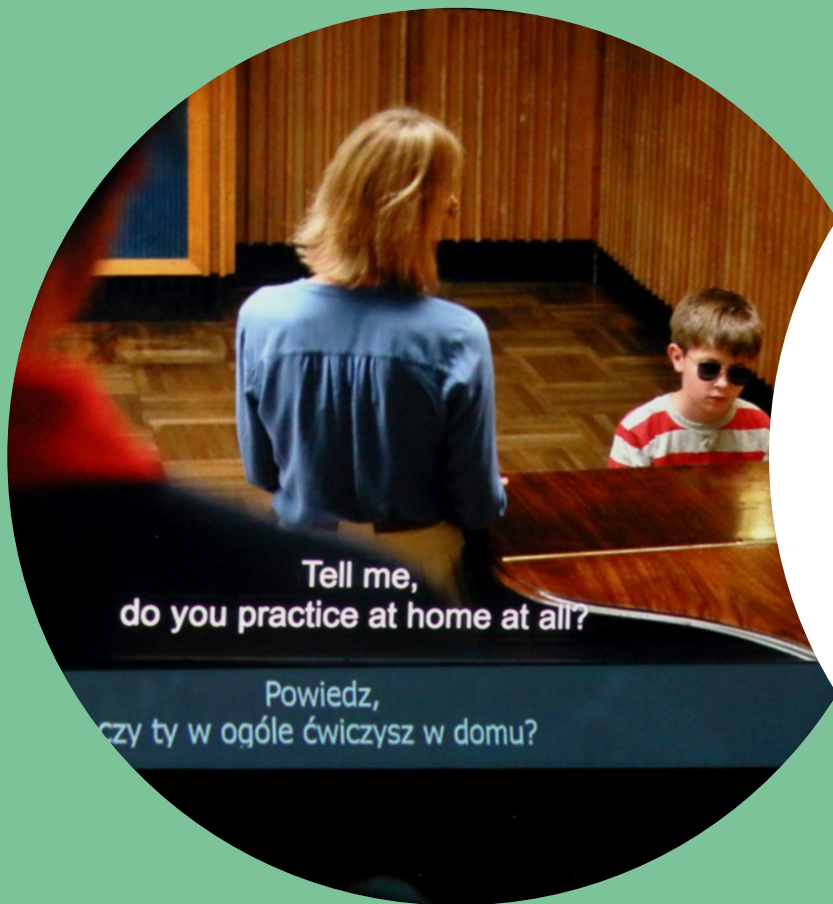
film zagraniczny

opracowanie audiodeskrypcji w formie dokumentu
tekstowego

opracowanie ścieżki lektorskiej/dialogowej z napisów;
tłumaczenie ścieżki dialogowej/lektorskiej na język,
w którym pokazywany będzie film

nagranie dwóch ścieżek z audiodeskrypcją w studiu
(na przykład w formacie wave) – pierwsza z opisem
przestrzeni, druga lektorska z dialogami (głosy powinny
ze sobą kontrastować – najlepiej jak jedną ścieżkę
czyta męski głos, a drugą żeński)

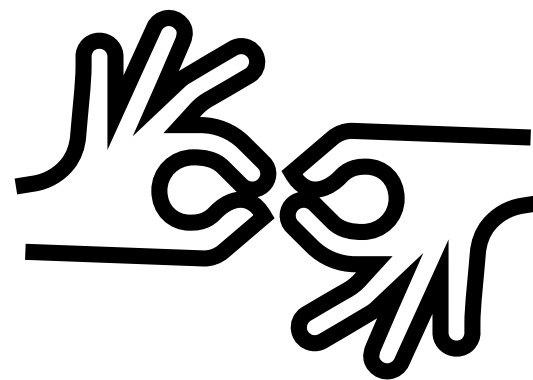
wyprodukowanie suplementu do nośnika DCP/Blu-ray

Napisy

* Dla osób niesłyszących

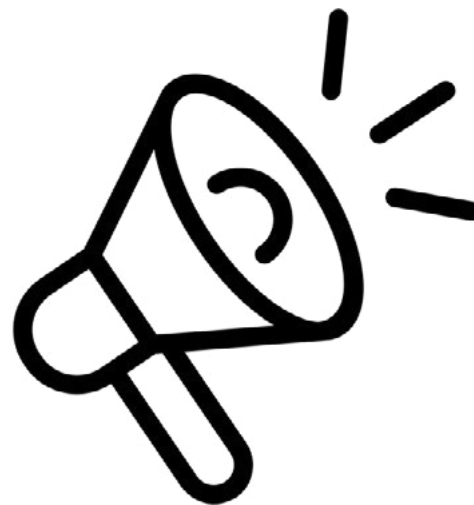
-
- **opracowanie napisów** dla osób niesłyszących, które nie posługują się językiem migowym (na przykład utraciły słuch w trakcie wypadku) będzie najlepszym rozwiązaniem umożliwiającym im uczestnictwo w pokazach. Jeśli filmy posiadają już zwykłe napisy, należy wycenić dodatkowo napisy charakteryzujące dane dźwięki (muzyka, hałasy, szумы). Powinny być one w innym kolorze niż napisy dialogowe (zazwyczaj żółtym).
 - **należy wyprodukować jeden suplement zarówno z audiodeskrypcją, jak i napisami** na nośnik DCP lub Blu-ray. Najlepiej zatem poszukać organizacji, która opracowuje zarówno AD, jak i napisy.
-

Tłumaczenia na język migowy

* Dla niesłyszących dzieci oraz osób, które nie posługują się biegle fonicznym językiem polskim

-
- ➔ **tłumaczenie na język migowy** to inne rozwiązanie niż napisy. Jest odpowiednie dla innej grupy docelowej – dla niesłyszących dzieci oraz osób, które nie posługują się biegle fonicznym językiem polskim z uwagi na to, że jest to ich drugi, obcy język.
 - ➔ najlepszym rozwiązaniem jest **tłumaczenie na żywo** – zazwyczaj są potrzebne wtedy dwie osoby tłumaczące pokaz. Miganie to praca fizyczna, dlatego konieczny jest odpoczynek!
 - ➔ w Polsce tłumacz otrzymuje **wynagrodzenie** za tłumaczenie i stan gotowości do pracy. Na przykład pokaz trwający 1,5 h – każda z osób tłumaczy po 45 min, jednak ze względu na czas gotowości należy w wycenie uwzględnić dodatkowe 45 min.
 - ➔ podczas samego pokazu należy zadbać by tłumacz był **dobrze oświetlony**.
 - ➔ należy sprawdzić u dystrybutorów czy przed pokazem udostępnią tłumaczom **screeener z filmem oraz napisy**. Jest to bardzo istotne, ponieważ profesjonalni tłumacze oglądają film kilkakrotnie przed właściwym tłumaczeniem, celem odpowiedniego przygotowania.
-

**Jak wypromować seans
dostępny?**

→ **Przygotuj strategię promocji seansu**

W tym celu warto najpierw zdobyć wiedzę: przeczytać raporty z badań, skonsultować się z potencjalnymi odbiorcami i odbiorczyniami – rozpoznać ich potrzeby, bariery, które napotykają na swojej drodze, sposoby komunikacji w danej grupie.

→ **Stwórz bazę organizacji i mediów**

Następnie dobrze jest stworzyć bazę organizacji i mediów, które kierują swoją ofertę do naszych odbiorców i odbiorczyń. Mogą to być lokalne oddziały Polskiego Związku Głuchych, Polskiego Związku Niewidomych lub lokalne organizacje pracujące z i dla osób z różnymi niepełnosprawnościami.

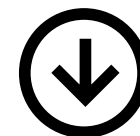

→ **Uwzględnij potrzeby odbiorców i odbiorczyń**

Wybierając kanały komunikacji warto wziąć pod uwagę potrzeby naszych odbiorców i odbiorczyń – m.in. skupić się na informacji wizualnej oraz tłumaczeniu na PJM w materiałach dla g/Głuchych, pisać ogłoszenia tekstem uproszczonym lub tekstem prostym (ETR – Easy to read) dla osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze rozumienia. Używać w tekstach prostej, dużej czcionki i kontrastów dla osób z dysfunkcją wzroku. Szczerze komunikować o istniejących nadal barierach architektonicznych, jak również udogodnieniach je niwelujących dla osób starszych i z niepełnosprawnością ruchu. Przygotowując identyfikację wizualną warto czerpać ze zdobytej wiedzy.

**Jeśli masz jakieś pytania
lub pomysły napisz do nas!**

Kino bez barier

Liderzy projektu:

Joanna Stankiewicz

➔ j.stankiewicz@ckzamek.pl

Jakub Walczyk

➔ j.walczyk@ckzamek.pl

Badania potrzeb:

dr Bartek Lis

Dział Programów Społecznych / Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu

Koncepcja i opracowanie: Joanna Stankiewicz i Jakub Walczyk

Korekta: Daria Nowicka

Projekt publikacji i skład: Minimum Studio

Fotografie: Basia Sinica

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Kino bez barier to wynik projektu „Kino Otwarte. Dostępna kultura filmowa” realizowanego w ramach programu **Kultura bez barier** ze środków PFRON.